

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

22.10.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Театр

[Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Світ має бачити боротьбу України очима її захисників, – Максим Курочкін про Театр Ветеранів. – Катаєва М.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Національна опера покаже хореографічні перформанси за творами українських класиків. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Фестиваль «Митниця. Нова режисура» обрав переможця. – Інф.](#)

[День. – 2024. – 21 жовт. «Тригрошова опера» у Львові: спроба №2. – Пуляєва Л.](#)

[Інтерфакс. – 2024. – 21 жовт. Прем'єра вистави «Шевченко 2.0» за участю ЕЛ Кравчука відбудеться у столичному театрі ім. Франка. – Інф.](#)

Музика

[Україна молода. – 2024. – 21 жовт. Польсько-українські музичні діалоги: три концерти диригуватиме Роман Ревакович. – Григоренко В.](#)

Візуальні мистецтва

[Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. У Києві відкрили персональну виставку відомого скульптора Данила Книшука «Відомі постаті України». – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Варшаві стартує кінофестиваль Україна! – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Два українські фільми здобули відзнаки на Варшавському кінофестивалі. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Українські режисери зможуть безкоштовно подати фільм на фестиваль Women and the World. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. На фестивалі незалежного українського кіно «Бардак» змагатимуться 60 фільмів. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. У Канаді відбудеться спецпоказ українського фільму «Ля Палісіада». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Національному музеї літератури України покажуть фільм «Щедрик». – Інф.](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Як показувати людям з інвалідністю пам'ятки: у Держтуризмі підготували рекомендації. – Марків Н.

Література

NV. –2024. – 21 жовт. «Найбільша небезпека – в нормалізації». Франкфуртський книжковий ярмарок: в очікуванні дива та руззкій реванш. – Павелецька С., співзасновниця видавництва #книголав

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Франкфуртський книжковий ярмарок цього річ відвідали 230 тисяч людей. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. Франкфуртський книжковий ярмарок цього річ відвідали 230 тисяч людей. – Інф.

Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. На Франкфуртському книжковому ярмарку презентували українську книгу «Майстерня брехні» про вплив російської дезінформації на світ. – Інф.

Український тиждень. – 2024. – 21 жовт. Оголосили лонгліст премії «Ворвік» для письменниць. – Нестелєєв М.

Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. У Польщі видали збірку поезії «Свідчення» Вікторії Амеліної. – Інф.

Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. У Львові вийшла антологія «Українське перекладознавство Пряшівщини». – Роман М.

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Вчений, письменник та радянський розвідник: у Києві презентують виставку до 130-річчя Віктора Петрова. – Асадчева Т.

Український тиждень. – 2024. – 21 жовт. 125-річчя Київського міського музею старожитностей і мистецтв. – Петренко-Цеунова О.

Україна молода. – 2024. – 21 жовт. Як українофоби Ткаченко та Дробович розвалили Музей Голодомору. – Михайлівська О.

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. На Рівненщині зібрали колекцію монет-писанок, які карбує Канадський королівський монетний двір. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Директор Українського музею в Нью-Йорку: Час показати світу, що значить бути українцем. – інф.

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У парламенті Чехії відкрилась виставка про українок-біженок. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. Дипломати та громада представили Україну на культурному фестивалі у Сеулі. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Річних зборах Європейського конгресу

українців взяли участь делегати та гості з 20 країн. – Інф.

Підтримка України у світі

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 22 жовт. Пацифізм може призвести до «концтаборів в Україні»: історикиня закликала дати зброю Україні. – Дедей В.; NV. –2024. – 21 жовт. «Пацифізм породжує війну». Енн Еплбом стала лауреаткою Премії миру німецьких книгарів 2024 і присвятила промову Україні. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. Письменниця Енн Еплбаум під час вручення німецької премії миру закликала озброїти Україну. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 21 жовт. Олександра Роднянського в Росії заочно засудили до 8,5 років колонії за «фейки» про війну. – Вауліна Ф.

Театр

Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Світ має бачити боротьбу України очима її захисників, – Максим Курочкін про Театр Ветеранів. – Катаєва М.

З 18 по 20 жовтня у столиці проходив Фестиваль перших п'єс Театру Ветеранів. Протягом трьох днів у його межах представили близько 20 вистав, «перших читок» та перфомансів, що були поставлені за п'єсами, написаними ветеранами ЗСУ. До цього два місяці ветерани з першої навчальної групи Театру Ветеранів вивчали основи драматургії, акторської майстерності та писали свої перші п'єси. Потім до роботи долучилися фахові режисери, що допомогли реалізувати авторський задум на сцені. Видання пропонує інтерв'ю з художнім керівником Театру Ветеранів Максимом Курочкіним. Він розповів про те, що Театр Ветеранів стартував у червні цього року та про те, як народилася його ідея; про те, як відбувався відбір учасників та що було основними критеріями; як шукали та добирали режисерів, які ставили перформативні читання. Зокрема про особливість цього проєкту Максим Курочкін зауважив: «... Унікальність полягає в поєднанні театру, освітньої програми та драматургії. Ми віримо, що у кожної людини є контент бодай на одну цілком оригінальну п'єсу. Людина не обов'язково стане професійним драматургом. Але ми допомагаємо упорядкувати власний досвід та транслювати його суспільству. Українські драматурги сьогодні багато пишуть про війну. А ветерани майже не створюють тексти для театру, хоча мають реальний досвід. Бо не мають підтримки, запитів від театрів... Наш довгостроковий план полягає в тому, щоб за п'єсами ветеранів робили сценарії та знімали фільми, показували світові війну саме очима тих, хто воював, хто взяв до рук зброю. Ми навіть придумали девіз: «Світ має бачити боротьбу України очима її захисників...». Також режисер розповів про Фестиваль перших п'єс, на якому представили читання 15 п'єс, написаних у межах проєкту, а також декілька спеціальних подій, зокрема виставу Паперового театру «Поворот на Ірпінь»; читання сценарію «Ной» Марисі Нікітюк до нового фільму та виставку художниці Оксани Цюпи. Це стало підсумком навчального етапу Театру Ветеранів. Також йшлося про основні виклики для авторів-початківців під час роботи над п'єсою; про те, яке майбутнє написаних п'єс, чи можуть вони бути поставленими та що ще заплановано здійснити у межах проєкту. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/103919/>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Національна опера покаже хореографічні перформанси за творами українських класиків. – Інф.

На сцені Національної опери України 29 жовтня представлять два хореографічні перформанси за поемами «Кассандра» Лесі Українки та «Мойсей» Івана Франка. Про це повідомили в Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України. Це вже друга за рік прем'єра балетмейстерки-постановниці, засновниці й керівниці OSDC Dance Theater Олесі Шляхтич. За словами організаторів, проєкт «Fortress», що українською

означає мури, або ж фортифікація, – це мистецьке дійство, що ставить оборону від ворога, укріплюючи віру в абсолютну перемогу українців. Обидва балети відзначаються інноваційною сценографією: поєднанням живопису, 3D графіки та хореографії, що створює багатошарову композицію. Проєкт не тільки вшановує українську культуру, але й стверджує принципи гендерної рівності. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918541-nacionalna-opera-pokaze-horeograficni-performansi-za-tvorami-ukrainskih-klasikiv.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Фестиваль «Митниця. Нова режисура» обрав переможця. – Інф.

Фестиваль для непрофесійних режисерів «Митниця. Нова режисура», який щорічно проводить Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра, оголосив свого переможця. Цього року найкращим серед режисерів-початківців став сценарист та драматург Слава Юшков з уривком вистави «Дурень», яку він, як переможець, зможе поставити на сцені театру на лівому березі. Фестиваль «Митниця. Нова режисура» у 2024 році відбувся в партнерстві Театру на лівому березі та Італійського Інституту культури при Посольстві Італії в Україні і був побудований на текстах італійського драматурга Луїджі Піранделло. Розповідаючи про свою виставу «Дурень», переможець фестивалю Слава Юшков зазначив, що його зацікавила абсурдна трагікомічність тексту, де в описах людей та атмосфери все було пронизане нуаром. Тому він визначив для себе жанр як «неонуарна трагікомедія». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918572-festival-mitnica-nova-rezisura-obrav-peremozca.html>

День. – 2024. – 21 жовт. «Тригрошова опера» у Львові: спроба №2. – Пуляєва Л.

«В Національному академічному українському драматичному театрі ім. Марії Заньковецької відбулася прем'єра вистави «Тригрошова опера» за п'єсою Бертольта Брехта. Хоча це, радше, поновлення вистави, прем'єра якої відбулася три роки тому на заньківчанській сцені, але, на жаль, в репертуарі цього театру була один сезон – відбулося лише сім показів. Поставив її тоді, як і зараз, режисер Максим Голенко, але, якщо три роки тому його запросили в театр для постановки цієї вистави, то тепер пан Максим сам уже майже півтора року очолює Театр ім. Марії Заньковецької. Режисер Максим Голенко розповідає, чому лише зараз наважився на відновлення цієї вистави: «... Я наважився на відновлення «Тригрошової опери», бо вона була схвально сприйнята критикою, німецькими партнерами і частиною глядачів. За цей рік ми вже запропонували глядачеві трохи відмінний репертуар, тому вірю, що цій виставі правильно дати другий шанс – вона драйвова, енергетична»... Чудові вокальні партії (хормейстер – Оксана Явдошин), запальні танцювальні номери (танці – Олексій Бутко), сценографія і костюми – Алія Байтенова) – усе працює злагоджено і справляє враження єдиного організму, хай навіть у ньому діють два

антагоністичних «клани». Оркестр під керівництвом Богдана Мочурада знаходиться не в оркестровій ямі, а на «другому поверсі» сценічного простору – там, куди час від часу потрапляють персонажі вистави... З реакції перших глядачів можна сподіватися, що «друге пришествя» «Тригрошової опери» на заньківчанську сцену буде успішним і вистава посяде гідне місце в репертуарі театру й збиратиме аншлаги». Докладно:

<https://day.kyiv.ua/article/kultura/tryhroshova-opera-u-lvovi-sproba-no2>

Інтерфакс. – 2024. – 21 жовт. Прем'єра вистави «Шевченко 2.0» за участю ЕЛ Кравчука відбудеться у столичному театрі ім. Франка. – Інф.

Харківський драмтеатр ім. Тараса Шевченка «Березіль» уперше покаже шоу-виставу «Шевченко 2.0» за участю співака ЕЛ Кравчука за мотивами особистих щоденників поета на великій сцені Київського національного театру ім. Івана Франка. «Харків досі залишається єдиним містом України, де через підвищений рівень небезпеки театрам заборонено грати у власних приміщеннях. Тому Київський національний театр імені Івана Франка проявив справжню «цехову» солідарність, надавши нашій виставі велику сцену для прем'єрного показу 11 листопада», – сказав автор п'єси «Шевченко. Сні», харківський драматург Дмитро Терновий. Він зазначив, що ідея вистави – зруйнувати зашкарублий радянський міф про Шевченка й показати Кобзаря як особистість, як живу людину і модернового творця – народилася в академіка Бориса Гриньова та ЕЛ Кравчука ще до початку повномасштабного російського вторгнення, але основна робота над проєктом відбувалася в реаліях воєнного часу. Виставу «Шевченко 2.0» створено на базі Харківського державного академічного українського драматичного театру ім. Шевченка. Режисер – Олександр Ковшун; художник вистави – Костянтин Пономарьов; музика – Олександр Щетинський, Микита Богданов, Ілля Клімов. Фінансування проєкту було здійснено зі Стабілізаційного фонду культури та освіти 2023 року Федеральним міністерством закордонних справ Німеччини та Goethe-Institut. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1022125.html>

Музика

Україна молода. – 2024. – 21 жовт. Польсько-українські музичні діалоги: три концерти диригуватиме Роман Ревакович. – Григоренко В.

У Києві, у Національній філармонії України, 25 жовтня відбудеться концерт, який за своєю програмою є згадкою про подію, що відбулася чверть століття тому. Як у листопаді 1998 року, звучатимуть «Пробудження Якова» польського композитора Кшиштофа Пендерецького, Фортепіанний концерт Вітольда Лютославського та Симфонія № 1 Йоганнеса Брамса. Як чверть століття тому, концерт відбудеться під батудою польського диригента з українським корінням Романа Реваковича. Маєстро – ініціатор та організатор «Днів української музики у Варшаві» після недавнього успішного десятої ediції цього фестивалю знову організовує виконання творів в Україні. У київському концерті Роман Ревакович вперше диригуватиме оркестром

Національної філармонії України. Через тиждень після київського виступу відбудеться концерт у Черкасах, реалізований так само Фондом Pro Musica Viva, який очолює Роман Ревакович. У Черкаській філармонії 1 листопада прозвучить музика польських композиторів. Оркестром Черкаської філармонії диригуватиме Роман Ревакович. А 11 листопада – у день відновлення незалежності Польщі – у Національній філармонії України відбудеться концерт виключно польської музики. Концерти відбуваються за підтримки міністра культури та національної спадщини Республіки Польща з Фонду промоції культури. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186160/>

Візуальні мистецтва

Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. У Києві відкрили персональну виставку відомого скульптора Данила Книшука «Відомі постаті України». – Інф.

У Колонній залі Оперної студії імені героя України Василя Сліпака НМАУ ім. Петра Чайковського відкрили персональну виставку скульптора Данила Книшука «Відомі постаті України». На виставці представлено скульптурні образи Івана Франка, Любомира Гузара, Мирослава Скорика, Євгена Станковича, Валентина Сільвестрова, Івана Марчука, Богдана Ступки, Івана Малковича, Валерія Козлова, Дмитра Ткаченка. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidkryly-personalnu-vystavku-vidomoho-skulptora-danyla-knyshuka-vidomi-postati-ukrainy/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Варшаві стартує кінофестиваль Україна! – Інф.

У Варшаві 21 жовтня стартує ІХ кінофестиваль українського кіно в Польщі Україна!. Як повідомила директорка кінофестивалю Беата Беронська-Лях, упродовж тижня, до 27 жовтня, в межах кінофестивалю у трьох кінотеатрах польської столиці (Kinoteka, Atlantic, Центр кінокультури імені Анджея Вайди) покажуть понад 60 різних фільмів. Особливістю цьогорічного фестивалю його директорка назвала те, що в його межах буде окрема секція про кримських татар. За її словами, цьогорічний фестиваль включає три основні конкурсні секції: документальну (11 кінострічок), ігрового кіно (12 фільмів) і короткометражного фільму (20 фільмів). Фільми у цих категоріях оцінюватиме журі, у складі якого відомі польські та українські кіномитці й діячі культури. Беата Беронська-Лях повідомила, що цьогорічний фестиваль відкриє художній фільм «Сірі бджоли» режисера Дмитра Мойсеєва. А завершиться він показом стрічки «Редакція» Романа Бондарчука. Директорка кінофестивалю підкреслила, що під час кінофестивалю буде показано дві кінострічки, які претендують на кінопремію «Оскар» від Польщі та України. Йдеться зокрема про художні фільми «Під вулканом» режисера Даміана Коцура й «Ля Палісіада» режисера Філіпа Сотниченка. Серед супутніх подій, на фестивалі проведуть експертні дискусії. Крім дискусії про долю кримських татар,

відбудуться також дебати про українську меншину в Польщі. Під час фестивалю буде проведено дискусію кінопродюсерів про спільне польсько-українське кіновиробництво. На кінофестивалі відбудуться також заняття для наймолодших, показ українських мультфільмів для дітей, майстер-клас із виготовлення ляльки-мотанки. Крім того, в межах заходу відбудуться дві виставки: фотографій з України польської режисерки Карини Бендковської, а також графічних плакатів Івони Ціхи. Із жовтня по грудень цього року кінофестиваль Україна! також побуває в інших містах Польщі. Зокрема, йдеться про Вроцлав, Краків, Гожув Великопольський, Гдиню, Торунь, Білосток, Лодзь, Люблін, Плоцьк, Познань, Щецін, Глівіце, а з 1 по 17 листопада 2024 року фестивалні фільми можна буде переглянути на онлайн-платформі Megogo.pl. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918452-u-varsavi-startue-kinofestival-ukraina.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Два українські фільми здобули відзнаки на Варшавському кінофестивалі. – Інф.

Ювілейний 40-й Варшавський міжнародний кінофестиваль представив 139 фільмів із різних куточків світу, зокрема 84 повнометражні та 55 короткометражні стрічки. Серед учасників фестивалю були шість українських фільмів, двом із яких вдалося здобути особливі відзнаки. Фільм *bucha.film* режисера Станіслава Тіунова посів друге місце у глядацькому голосуванні серед 57-ми художніх повнометражних фільмів. Третє місце отримала документальна стрічка «Сентиментальна подорож до планети Параджанова» режисера Тараса Томенка. Перше місце за глядацькими симпатіями дісталось польському фільму «Where do we Begin» Моніки Майорек. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918564-dva-ukrainski-filmi-zdobuli-vidznaki-na-varsavskomu-kinofestivali.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Українські режисери зможуть безкоштовно подати фільм на фестиваль Women and the World. – Інф.

Українські режисери мають змогу безкоштовно подати свій фільм для участі у міжнародному кінофестивалі Women and the World, який відбудеться з 21 по 23 листопада в Лондоні. Про це Державне агентство України з питань кіно повідомляє у Фейсбуці. Фестиваль Women and the World присвячений вшануванню стійкості, творчості та лідерства жінок у зонах конфліктів по всьому світу. Фестиваль організований україно-британською неприбутковою організацією Talented та підтримується посольствами України та Чехії у Великій Британії, Одеським міжнародним кінофестивалем, кастинг-директоркою Ненсі Бішоп, організацією PRIMETIME, мерією Лондона та іншими партнерами. Цього року тема Ukraine in the Spotlight фокусується на ролі українських жінок під час війни, їхній боротьбі, активізмі та волонтерстві. До участі у фестивалі приймаються ігрові, документальні та короткометражні стрічки, зняті в період 2022–2024 років. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918735-ukrainski-reziseri-zmozut-bezkostovno-podati-film-na-festival-women-and-the-world.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. На фестивалі незалежного українського кіно «Бардак» змагатимуться 60 фільмів. – Інф.

На восьмому фестивалі незалежного українського короткометражного кіно «Бардак», який відбудеться у Харкові з 21 по 27 жовтня, змагатимуться 60 короткометражних фільмів різних жанрів. Про це Державне агентство України з питань кіно повідомило у Фейсбуці. Цього року організатори підготували ще насиченішу програму, яка включає 60 конкурсних фільмів, ретроспектив, дискусій та зустрічей із кінематографістами. Окрім конкурсної програми, на фестивалі буде представлено блок ретроспективи, який надасть унікальну можливість познайомитися із творчістю видатних українських режисерів Катерини Горностай, Філіпа Сотниченка та Сергія Пудича. У рубриці «Спеціальні покази» продемонструють «Вавилон'13. Війна-ненажера» та «Сонячний зайчик», а також відбудеться вечір української анімації «Дивне, химерне, фантастичне». На фестивалі покажуть короткометражні фільми, які отримали престижну українську кінопремію «Кіноколо». Також відбудеться дискусія «Що робити із коротким метром?: Розмова про майбутнє короткометражного кіно в Україні». Детальна програма показів буде оголошена незабаром. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918402-na-festivali-nezalezno-ukrainskogo-kino-bardak-zmagatimutsa-60-filmiv.html>

Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. У Канаді відбудеться спецпоказ українського фільму «Ля Палісіада». – Інф.

У Торонто 2 листопада відбудеться спеціальний показ фільму «Ля Палісіада» українського режисера Філіпа Сотниченка, повідомило Державне агентство України з питань кіно. Стрічка створена за підтримки Держкіно України, кінокомпаній «ВІАТЕЛ» і «Сучасне українське кіно». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3918768-u-kanadi-vidbudetsa-specpokaz-ukrainskogo-filmu-la-palisiada.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Національному музеї літератури України покажуть фільм «Щедрик». – Інф.

До Дня української писемності та мови 22 жовтня в Національному музеї літератури України відбудеться показ фільму «Щедрик», повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Кінопоказ відбудеться у рамках програми Культурно-просвітницької платформи до Дня української писемності та мови «Українська – мова вільних». Після перегляду на глядачів чекатиме зустріч та обговорення стрічки з режисеркою Олесею Моргунець-Ісаєнко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918426-u-nacionalnomu-muzei-literaturi-ukraini-pokazut-film-sedrik.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Як показувати людям з інвалідністю пам'ятки: у Держтуризмі підготували рекомендації. – Марків Н.

Як створювати безбар'єрність у сфері туризму в Україні обмірковують давно і чимало вже зроблено. Зокрема Державне агентство розвитку туризму України на виконання плану заходів на 2023–2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні розробило Методичні рекомендації для суб'єктів, які провадять туристичну діяльність (екскурсійне обслуговування), фахівців туристичного супроводу щодо надання інформації в доступних для осіб з інвалідністю форматах. «Переклад українською жестовою мовою, субтитрування, аудіокоментування та інші формати подачі інформації для читання та спілкування дуже важливі. А методичні рекомендації пояснюють, як їх забезпечити, стандартизувати», – зазначили в ДАРТ. Методичні рекомендації опубліковано на офіційному сайті ДАРТ у рубриці «Громадськості». У рамках впровадження безбар'єрності на регулярній безоплатній основі інклюзивні екскурсії організовує Управління туризму та промоцій Київської міської державної адміністрації. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104003/>

Література

NV. –2024. – 21 жовт. «Найбільша небезпека – в нормалізації». Франкфуртський книжковий ярмарок: в очікуванні дива та руззкій реванш. – Павелецька С., співзасновниця видавництва #книголав

«Франкфуртський книжковий ярмарок – це найбільша і найважливіша подія у світі книговидавництва, яка щороку збирає всіх ключових гравців індустрії... Цьогорічною центральною темою є штучний інтелект (AI) і його роль у книговидавництві. Широкий спектр панелей і виступів присвячений тому, як AI змінює наукове видавництво та управління контентом. Важливим акцентом є також відповідальність видавців дитячої та молодіжної літератури, оскільки ці ринки активно зростають завдяки соціальним мережам, які суттєво впливають на уподобання молоді. Проте, попри технологічні новації, атмосфера на ярмарку сповнена магії. Кожен стенд захоплює паранормальним – від книжок із заклинаннями для початківців до магії трав, кохання та навіть бізнесу... І це не про художню літературу (якої теж купа), це про сотні, багато сотень нових тайтлів не художньої літератури. Продажі фантастичних і паранормальних книг у США складають близько 590 мільйонів доларів щорічно. Це говорить лише про одне – несамолюбний інтерес до цих тем. І що в когось ці продажі працюють. Лише у 2021 році продажі в цьому жанрі зросли на 45,3%, що робить його одним із найдинамічніших на ринку. Однак цього року на ярмарку з'явився ще один важливий елемент – повернення росіян. З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році офіційний стенд Росії був відсутній на заході. Однак у 2024 році кілька російських видавництв вирішили брати участь самостійно, без офіційної державної підтримки. Це викликає занепокоєння, адже присутність російських стендів під час війни несе додатковий політичний контекст і вкотре просуває у світі думку,

що є якісь гарні росіяни з якими можна мати справу. Крім того, переклади російською мовою можна знайти майже на кожному великому стенді. Це не лише демонструє масштаб довготривалої культурної політики Росії, але й підкреслює, як країна використовує культуру як частину своєї стратегії впливу. Через книги та культурні проекти РФ намагається зберігати своє місце у цивілізованому світі, навіть під час агресивних дій на міжнародній арені. Присутність російської мови на ярмарку – це великі гроші, що інвестуються у пропаганду та інтеграцію. Тому ми маємо інвестувати в свою позитивну пропаганду. Україна має бути не тільки на українському стенді та на стендах наших видавництв... На жаль, цьогорічний ярмарок довів, що працювати будемо ще досить багато. Але тут магічним чином точно нічого не зміниться, тому попереду всіх чекає велика робота». Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/na-frankfurtskiy-knizhkoviy-yarmarok-povernulisya-rosiyski-vidavnictva-yak-iz-cim-borotis-50460154.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Франкфуртський книжковий ярмарок цьогоріч відвідали 230 тисяч людей. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. Франкфуртський книжковий ярмарок цьогоріч відвідали 230 тисяч людей. – Інф.

Міжнародний книжковий ярмарок Frankfurter Buchmesse у Німеччині цього року відвідали 230 тисяч людей. За даними організаторів, 76-й ярмарок відвідали, зокрема, понад 115 тисяч фахівців зі 153 країн (у 2023 р. їх було 105 тисяч зі 130 держав) і приблизно стільки ж приватних відвідувачів (попереднього року було 110 тисяч). У заході брали участь понад 4300 експонентів, організовано понад 3300 подій, і ці показники також перевищують торішні. На українському стенді було презентовано понад 300 книжок від 31-го видавництва, відбулися різноманітні дискусії за участю українських авторів, перекладачів, критиків, журналістів, істориків, політиків тощо. Вони говорили про передумови і наслідки російсько-української війни, журналістику і книговидання під час війни; психологічну терапію, роль культури у формуванні етичних цінностей, пошук української ідентичності, деколонізацію та інші важливі теми. Російського національного павільйону на Frankfurter Buchmesse не було, однак росіяни все ж виставили кілька своїх книжок на окремих стендах. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918468-frankfurtskij-knizkovij-armarok-cogoric-vidvidali-230-tisac-ludej.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/frankfurtskyj-knyzhkovyj-iarmarok-tsohorich-vidvidaly-230-tysiach-liudej/>

Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. На Франкфуртському книжковому ярмарку презентували українську книгу «Майстерня брехні» про вплив російської дезінформації на світ. – Інф.

На Франкфуртському книжковому ярмарку було представлено книга «Майстерня брехні» видавництва «Yakaboo Publishing» – глибоке дослідження про російську дезінформацію та її вплив на людей, громадську думку та

політику по всьому світу. Автори книги «Майстерня брехні» – Віктор Березенко та Дмитро Царенко, політичні стратеги та медіаконсультанти з 15-річним досвідом. Книга, написана в науково-популярному стилі, стала літературним дебютом, підсумком досвіду авторів у політичному стратегуванні, медіавійнах та протидії кремлівській дезінформації. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/na-frankfurtskomu-knyzhkovomu-iarmarku-prezentuvaly-ukrainsku-knyhu-majsternia-brekhni-pro-vplyv-rosijskoi-dezinformatsii-na-svit/>

Український тиждень. – 2024. – 21 жовт. Оголосили лонгліст премії «Ворвік» для письменниць. – Нестелєєв М.

На конкурс премії «Ворвік – 2024» надійшло загалом 147 творів, написаних 35 мовами. Це найширший вибір мов за всю історію премії, де вперше, зокрема, було представлено казахську мову. Нещодавно оголосили довгий список Премії «Ворвік» для перекладених письменниць. Видання публікує перелік тих, хто до нього потрапив. Короткий список премії опублікують наприкінці жовтня, а переможницю оголосять на церемонії в «The Shard» (Лондоні) 21 листопада. Премія «Ворвік» для перекладених письменниць заснована в 2017 році. Це щорічна премія, що присуджується за переклад твору письменниці, опублікованого англійською мовою британським або ірландським видавництвом упродовж попереднього календарного року. Заявлена мета премії – «подолати гендерний дисбаланс у перекладній літературі та збільшити кількість міжнародних жіночих голосів, доступних британській та ірландській читацькій аудиторії». Докладно:

<https://tyzhden.ua/oholosyly-lonhlist-premii-vorvik-dlia-pysmennyts/>

Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. У Польщі видали збірку поезії «Свідчення» Вікторії Амеліної. – Інф.

У Польщі в перекладі Анети Камінської видали збірку віршів Вікторії Амеліної – української письменниці, яка загинула у 2023 році в результаті ракетного обстрілу. Про появу у продажу збірки «Свідчення» повідомив у соцмережах польський поет Кшиштоф Чижевський. За словами польського митця, це сороковий том Бібліотеки «Перед лицем війни», який завершує її четверту серію. У ній також опубліковано вірші Олександра Авербуха (переклад Станіслава Каліни Яглажа), Дмитра Лазуткіна (Марцін Гачковський), Юлії Стахівської (Анета Камінська), Наталії Бельченко (Януш Радванський), Ірини Вікирчак (Катажина Шведа), Світлани Повалаєвої (Якуб Пшоняк), Назара Федорака (Кшиштоф Чижевський) та Єлизавети Жарікової (Лешек Шаруга). Серію відкриває том Максима Кривцова (Анета Камінська), що вийшов одразу після його загибелі на фронті під Харковом 7 січня цього року. Завершується серія «Свідченням» Амеліної. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918765-u-polsi-vidali-zbirku-poezii-svidcenna-viktorii-amelinoi.html>

Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. У Львові вийшла

антологія «Українське перекладознавство Пряшівщини». – Роман М.

Днями у Львові вийшла антологія «Українське перекладознавство Пряшівщини» (Львів, 2024, 527 с.), яку склали львівські перекладознавці проф. Тарас Шмігер та доц. Олександра Літвіняк. Антологія складається із оглядових й аналітичних статей згаданих авторів та 35-ти публікацій, авторами яких були пряшівські та мимопряшівські автори Словаччини. Найбільше статей належить М. Мольнару, Ю. Кундрату та І. Яцканину. Антологія складається із трьох частин: «Історичні огляди», «Бібліографія», «Статті, рецензії, відгуки». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-lvovi-vyishla-antolhiia-ukrainske-perekladoznavstvo-priashivshchyny/>

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2024. – 21 жовт. Вчений, письменник та радянський розвідник: у Києві презентують виставку до 130-річчя Віктора Петрова. – Асадчева Т.

Нещодавно у Національному музеї історії України розпочався новий проєкт «Сім облич Віктора Петрова». Експозиція має ближче познайомити наших сучасників з біографією літературного діяча та вченого, та з особливими умовами часу, у який йому довелося жити. Також детальна увага у проєкті присвячена вагомому внеску, який Віктору Петрову вдалося зробити у розвиток української літератури та науки ХХ століття. На виставці «Сім облич Віктора Петрова» можна побачити фотографії, книги, часописи дослідника, предмети з археологічних розкопок, де він брав участь, і ще не опубліковані документи, що безпосередньо пов'язані з його розвідницькою діяльністю. За словами кураторки проєкту, у процесі підготовки виставки вдалося з'ясувати, що діяльність Віктора Петрова допомогла співробітникам нашого музею після Другої світової війни. Експозиція складається з декількох частин, присвячених різним періодам життя і творчості Віктора Петрова. Окрасою експозиції є імітований простір робочого кабінету Віктора Петрова, з меблями 1930-50-х рр. з друкарською машинкою 1930-х рр., рахівницею, копіями рукописних документів самого Віктора Платоновича. Віктор Петров (1894–1969) – київський прозаїк, літературознавець, філософ, антрополог, філолог, історик і культуролог. Партнерами виставки є Науковий архів Інституту археології, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України, Архів СБУ, Архів Служби зовнішньої розвідки України, Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки. Виставка «Сім облич Віктора Петрова» триватиме до 11 квітня 2025 року з можливістю продовження. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/103991/>

Український тиждень. – 2024. – 21 жовт. 125-річчя Київського міського музею старожитностей і мистецтв. – Петренко-Цеунова О.

125 років тому прийняла перших відвідувачів будівля київського «музею з левами», відкритого як Міський музей старожитностей і мистецтв. 5 серпня

1899 року в рамках XI археологічного з'їзду Вікентій Хвойка презентував виставку в залах ще недобудованого музею. У підсумковій резолюції з'їзду було зазначено: «Працею Богдана Ханенка й Вікентія Хвойки було відкрито музей». Нині його спадкоємцями є три окремі інституції – Національний художній музей України, Національний музей історії України та Національний музей декоративного мистецтва. Цієї осені НХМУ, розташований в історичній будівлі на вулиці Грушевського, разом із численними партнерами запланував низку заходів з нагоди 125-ліття міського музею. Виставка «Витоки» представляє 54 артефакти, які демонструвалися в найпершій експозиції музею під час XI Археологічного з'їзду й лягли в основу зібрання нинішнього Національного музею історії України... Також на виставці представлені документи про музейну діяльність Вікентія Хвойки з колекції Національного музею історії України. Ще одна цікавинка – віртуальний тур відтвореною виставкою 1925 року «Український портрет XVII–XX століть». Ще в 1917 році Микола Біляшівський висунув проєкт організації Українського національного музею, однак реалізації задуму завадив наступ більшовиків. У 1920-х роках провідні науковці музею Данило Щербаківський та Федір Ернст розвинули ідею музейної колекції як репрезентації саме історії українського мистецтва. Цю ідею вдалося втілити на виставці українського портрета XVII–XX століть 1925 року та на виставці «Українське малярство XVII–XX сторіччя» 1929 року. Щербаківський та Ернст також стали авторами каталогу, до якого ввійшли 259 портретів. Нині, в результаті багатолітнього дослідження, майже всі твори з виставки ідентифіковано та віднайдено їхнє теперішнє місце збереження. Скористатися VR-шоломом для віртуального туру можна з 17 жовтня до 9 листопада. Наразі триває ювілейна публічна програма подій з нагоди 125-річчя музею. 18 жовтня відбулася вступна розмова про те, як змінилося поняття національного мистецтва та розуміння ролі музею, а також як вибудовувати інклюзивний наратив у його повноті. Обговорили й те, якої ревізії потребує канон та якою має бути деколонізаційна оптика щодо репрезентації історії мистецтва в музеї. Наступні дві зустрічі з науковцями присвячені термінології та хронології української історії доби Середньовіччя та ранньомодерного часу. 25 жовтня відбудеться дискусія «Київська Русь, Україна-Русь, Литовська Русь? Проблема термінології». На 1 листопада запланована розмова про середньовічний період. 8 листопада запрошують поміркувати про культурну експансію імперії в Україні в другій половині XIX століття. 15 листопада міркуватимуть про те, як говорити про 1920-ті – «коренізація» / «українізація», «національне відродження» чи національна трагедія? 22 листопада обговорять дискурс кримськотатарської спадщини в контексті України, потребу коректної термінології та періодизації. 29 листопада говоритимуть про мистецтво другої половини XX століття та способи подолання інерції термінології радянського мистецтвознавства. 6 грудня відбудеться підсумкова розмова про те, як перегляд канону в музеї впливає на суспільство та країну і якою є роль вироблених музеєм критеріїв і методологій у ширшому контексті – академічному й публічному. Докладно:

<https://tyzhden.ua/125-richchia-kyivskoho-miskoho-muzeiu-starozhytnostej-i-mystetstv/>

Україна молода. – 2024. – 21 жовт. Як українофоби Ткаченко та Дробович розвалили Музей Голодомору. – Михайлівська О.

Авторка розповідає про «ситуацією, що призвела до занепаду Національного музею Голодомору-геноциду...». Також «журналістам «України молоді» вдалося поставити низку питань працівнику Національного музею Голодомору-геноциду, який багато років пропрацював у музеї. Пан Володимир розповів свою історію звільнення та мобінгу, якого зазнав з боку Лесі Гасиджак та її заступниці Ганни Сокиріної»... Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186162/>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. На Рівненщині зібрали колекцію монет-писанок, які карбує Канадський королівський монетний двір. – Інф.

На Рівненщині Державний історико-культурний заповідник міста Острог зібрав колекцію монет-писанок, які карбує Канадський королівський монетний двір, починаючи з 2016 року. Наразі серія складається з дев'яти срібних монет, кожна створена з винятковою увагою до деталей. Заповідник в Острозі є однією з небагатьох культурних установ в Україні, що має у своєму фонді повну колекцію монет-писанок. Їх невдовзі покажуть в межах оновленої виставки нумізматики «Карбована історія України» в Острозькому замку. Голова облради нагадав, що цей проект реалізовує Братство ім. князів Острозьких у партнерстві з заповідником та за сприяння Українського культурного фонду. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3918410-na-rivnensini-zibrali-kolekciu-monetpisanok-aki-karbue-kanadskij-korolivskij-monetnij-dvir.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. Директор Українського музею в Нью-Йорку: Час показати світу, що значить бути українцем. – інф.

Російська культура збудована на українських митцях, або на митцях з українським корінням, тому зараз важливо розповісти світу, що означає бути українцем. Про це в інтерв'ю «Голосу Америки» повідомив Пітер Дорошенко, відомий американський та український мистецтвознавець, а також директор Українського музею у Нью-Йорку. Він переконаний, що російське повномасштабне вторгнення допомогло пришвидшити процес деколонізації української культури. Також він зауважив, що війна Росії проти України відчинила вікно для української культури. «І поки воно не закриється, я б хотів, щоб було якомога найбільше уваги. Щоб як війна скінчиться, люди й тоді пошану мали, а також той рівень уваги, що інші дістають», – сказав він. За словами пана Дорошенка, українські музеї повинні за дуже короткий час стати дзеркалом того, що діється в Україні та говорити про війну, поки вона не закінчиться. Ще одним завданням є деколонізація, донесення інформації про те, що українські художники або культура, не мають нічого спільного з Росією.

Також потрібно пояснювати, що значить бути українцем, сказав директор Українського музею в Нью-Йорку. За його словами, музей у Нью-Йорку має на меті показати світу, що значить бути українцем та показати українську культуру. Він наголосив, що наразі є велика зацікавленість в Україні у світі у тому, що робить українська діаспора і в США, Канаді, Бразилії і в Австралії. І ми самі вивчаємо цю історію діаспори, щоб розповісти світу, що означає бути українцем. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3918519-direktor-ukrainskogo-muzeu-v-nujorku-cas-pokazati-svitu-so-znacid-buti-ukraincem.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У парламенті Чехії відкрилась виставка про українок-біженок. – Інф.

Фотографії українських жінок-біженок презентували на виставці «Від життя до життя» в одній із будівель чеського парламенту в Празі. Героїні фотопроекту – українські жінки, які приїхали до Чехії внаслідок війни Росії проти України. Ініціаторка та автор виставки фотографій Юлія Добриніна спочатку збирала історії та фото біженок на спеціально створеному сайті. Пізніше знайшлися спонсори й благодійники, які підтримали ініціативу і допомогли роздрукувати фотопортрети, розповідає вона. Виставку «Від життя до життя» поєднали ще з одним проектом «Lepší práce v Česku». Тут, у співпраці цих двох ініціатив, жінки показують своїм прикладом, як варто вчитися підтримувати одне одного у скрутні і вчитися активним жінкам об'єднуватися і працювати в одному напрямку, розповідає представниця проекту «Lepší práce v Česku» Лола Оніпко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3918373-u-parlamentu-cehii-vidkrilas-vistavka-pro-ukrainokbizenok.html>

Укрінформ. – 2024. – 22 жовт. Дипломати та громада представили Україну на культурному фестивалі у Сеулі. – Інф.

У Сеулі представники посольства України в Республіці Корея спільно з активістами української громади репрезентували нашу державу на культурному фестивалі, організованому Клубом культурної дипломатії біля об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Про це повідомляється на сторінці українського диппредставництва у Фейсбуці. На церемонії відкриття пролунала композиція одного із основоположників української естрадної музики Володимира Івасюка у виконанні Наталії Милованової. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3918675-diplomati-ta-gromada-predstavili-ukrainu-na-kulturnomu-festivali-u-seuli.html>

Укрінформ. – 2024. – 21 жовт. У Річних зборах Європейського конгресу українців взяли участь делегати та гості з 20 країн. – Інф.

У Брюсселі 20 жовтня завершилась робота Річних зборів Європейського конгресу українців (ЄКУ), в яких взяли участь 50 делегатів та гостей із 20 країн. Про це повідомляється на сторінці ЄКУ у Фейсбуці. Під час другого робочого дня збори відкрив відеопривітанням міністр закордонних справ України Андрій

Сибіга. Глава МЗС наголосив на ключовій ролі діаспори у підтримці України. Він додав, що наступні кілька місяців будуть дуже важливими для успіху нашої спільної справи та закликав консолідувати зусилля на низці напрямків. «Перше – маємо невтомно та аргументовано просувати План перемоги. Це реалістичний набір конкретних кроків, які наблизять справедливий мир. Він не є заміною Формули миру, це інструмент її втілення, інструмент примусу Росії до миру...», – наголосив він. Другим напрямком, за словами Сибіги, є адвокація збільшення військової підтримки України та зняття всіх обмежень на застосування західної далекобійної зброї. Третім напрямком є надання енергетичних пакетів для зміцнення стійкості України напередодні зими. Як зазначили в ЄКУ, окрім робочих питань, на зборах також було визначено наступну роботу організації. ЄКУ у співпраці з Товариством українців в Бельгії розширить діяльність офісу в Брюсселі, забезпечить дайджест стратегічної для громад ЄС інформації, поглибить зв'язки з міжфракційним об'єднанням Європарламенту «Євроатлантична Україна». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3918343-u-ricnih-zborah-evropejskogo-kongresu-ukrainciv-vzali-ucast-delegati-ta-gosti-z-20-krain.html>

Підтримка України у світі

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 22 жовт. Пацифізм може призвести до «концтаборів в Україні»: історикиня закликала дати зброю Україні. – Дедей В.; NV. –2024. – 21 жовт. «Пацифізм породжує війну». Енн Епллбом стала лауреаткою Премії миру німецьких книгарів 2024 і присвятила промову Україні. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 22 жовт. Письменниця Енн Епллбаум під час вручення німецької премії миру закликала озброїти Україну. – Інф.

Американська журналістка та історикиня Енн Епллбаум, отримуючи престижну Премію миру німецької книготоргівлі, закликала до активної підтримки України та надання зброї, щоб забезпечити військову поразку Росії. Вона підкреслила, що пацифізм у контексті російської агресії є лише прийняттям диктатури. Енн Епллбаум зазначила, що якщо існує хоча б найменший шанс, що поразка Росії може припинити культ насильства в цій країні, як це колись сталося в Німеччині, міжнародна спільнота повинна скористатися цією можливістю. Вона наголосила, що пацифізм у його крайній формі означає «згоду на військове завоювання України, культурне її знищення, створення концтаборів та викрадення дітей». Оглядачі відзначають, що в Німеччині чимало людей виступають проти постачання зброї Україні, побоюючись ескалації війни і її поширення на інші країни Європи. Ці настрої формуються, зокрема, на тлі історичного спадку нацистської агресії під час Другої світової війни. Водночас Епллбаум звернула увагу, що пацифізм не завжди є морально обґрунтованою позицією, закликаючи німців не допустити умиротворення агресора. Вона підкреслила, що справжній урок з історії Німеччини полягає в особливій відповідальності відстоювати свободу навіть ціною ризиків. Премія миру німецької книготоргівлі вручається людям, які сприяють утвердженню миру через літературу, науку чи мистецтво. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/war/patsifizm-mozhe-prizvesti-do-kontstaboriv-v-ukrajini-istorikinja-zaklikala-dati-zbroju-ukrajini.html>

<https://life.nv.ua/ukr/art/enn-epplbom-stala-laureatkoyu-premiji-miru-nimeckih-knigariv-i-prisvyatila-potuzhnu-promovu-ukrajini-50460205.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/pysmennytsia-enn-epplbaum-pid-chas-vruchennia-nimetskoi-premii-myru-zaklykala-ozbroity-ukrainu/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 21 жовт. Олександра Роднянського в Росії заочно засудили до 8,5 років колонії за «фейки» про війну. – Вауліна Ф.

Басманний суд Москви засудив українського та російського продюсера Олександра Роднянського до 8,5 років колонії загального режиму. Вирок було винесено у справі про поширення «неправдивої» інформації про діяльність збройних сил Росії, яка продовжує повномасштабне вторгнення в Україну, повідомляють росЗМІ. Сам Роднянський вже відреагував на вирок на сторінці в Instagram. «Прокурор у своїй промові сказала, що в моїх постах «негативне ставлення до російських військових виражене через характеристику їхньої діяльності як загарбницьку». І я з прокурором... згоден. Як і світ. Війна Росії в Україні – загарбницька та підла», – написав він. Водночас він додав, що не визнає законності суду, як і законності абсурдної статті за «військові фейки». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/oleksandra-rodnjanskoho-v-rosiji-zaочно-zasudili-do-8-5-rokiv-koloniji-za-fejki-pro-vijnu.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm